Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 9 1 1 0 3 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 1

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Torek, 7. maj 2019 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.
Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Esej naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

M 1 9 1 1 0 3 1 1 0 2

V sivo polje ne pišite.

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

V sivo polje ne pišite.

Priloga k izpitni poli 1 (M191-103-1-1)

Andreï Makine: Francoski testament (odlomek)
Andreï Makine: Francoski testament. Maribor: Založba Litera, 2018. 201–203.

Stopil sem v sobo in s hoteno grobostjo in v ruščini oznanil:

- No, tukaj sem! Stavim, da me nisi pričakovala!

Na moje presenečenje, in tudi razočaranje, je ostal pogled, ki ga je Charlotte dvignila proti meni, povsem miren. V njenih očeh sem prepoznal tisto neomajno samoobvladovanje, ki ga človek pridobi z vsakodnevnim premagovanjem bolečine, tesnobe in nevarnosti.

Ko je po nekaj diskretnih in na videz banalnih vprašanjih ugotovila, da ne prihajam kot sel s tragičnimi novicami, je odšla v vežo in telefonirala moji teti ter jo obvestila o mojem prihodu. In znova sem bil presenečen nad lahkotnostjo, s katero je Charlotte govorila z žensko, ki je bila tako drugačna od nje. Njen glas, ta glas, ki je pravkar prepeval star francoski napev, se je obarval z rahlim ljudskim naglasom in v nekaj besedah ji je uspelo vse pojasniti, vse urediti tako, da je moj pobeg pripisala našemu običajnemu skupnemu preživljanju počitnic. “Skuša nas posnemati,” sem si mislil, ko sem jo poslušal govoriti. “Parodira nas!” Charlottina mirnost in njen zelo ruski glas sta le še podžigala mojo jezo.

Začel sem prežati na vsako njeno besedo. Ena od njih bo sprožila moj izbruh. Charlotte mi bo ponudila “snežene kepe”, našo najljubšo sladico, in takrat se bom obesil na ves ta francoski kič. Ali takrat, ko bo skušala ponovno ustvariti vzdušje naših nekdanjih večerov in bo začela govoriti o svojem otroštvu, da, o kakšnem pasjem frizerju na bregu Sene ...

Vendar je Charlotte molčala. In mi posvečala zelo malo pozornosti. Kot da moja prisotnost ne bi v ničemer spremenila vzdušja običajnega večera v njenem življenju. Od časa do časa je prestregla moj pogled, se mi nasmehnila, nato pa se je njen obraz znova zaprl.

Večerja me je presenetila s svojo preprostostjo. Ni bilo “sneženih kep”, niti kakšne druge poslastice iz najinega otroštva. Presenečen sem ugotovil, da so bile rezine črnega kruha in svetel čaj Charlottina običajna hrana.

Po obedu sem jo čakal na balkonu. Iste girlande cvetja, ista neskončnost step v meglicah vročine. In med dvema rožnima grmoma – kamniti obraz Bakhove svečenice. Nenadoma me je zgrabila želja, da bi to glavo pognal čez ograjo, da bi izruval rože, da bi s svojim krikom razbil negibnost ravnice. Da, Charlotte bo prišla in sedla na svoj stolček, čez kolena bo razprostrla kos oblačila ...

Pojavila se je, vendar je, namesto da bi sedla na svoj nizki stol, stopila do ograje in se poleg mene naslonila nanjo. Tako sva nekoč s sestro stala drug poleg drugega, gledala stepo, ki je počasi tonila v mraku, in poslušala babičine pripovedi.

Da, s komolci se je naslonila na razpokan les in opazovala brezmejne širjave, obarvane z vijolično prosojnostjo. In nenadoma je, ne da bi me pogledala, začela govoriti z oddaljenim in zamišljenim glasom, ki je bil videti namenjen meni in še nekomu drugemu:

- Vidiš, kako čudno je to ... Pred tednom dni sem srečala žensko. Na pokopališču. Njen sin je pokopan v isti vrsti kot tvoj dedek. Govorili sva o njiju, o njuni smrti, o vojni. O čem pa še lahko govoriš ob grobu? Njen sin je bil ranjen mesec dni pred koncem vojne. Naši vojaki so že korakali proti Berlinu. Vsak dan je molila (bila je verna ali pa je postala med čakanjem), da bi njenega sina obdržali v bolnici, še en teden, še tri dni ... Ubit je bil v Berlinu, med zadnjimi boji. Že na ulicah Berlina ... To mi je pripovedovala zelo preprosto. Celo njene solze so bile preproste, ko je govorila o svojih molitvah ... In veš, na kaj sem se spomnila med njenim pripovedovanjem? Na ranjenega vojaka v naši bolnici. Bal se je vrnitve na fronto in vsako noč si je z gobo spraskal rano. Presenetila sem ga in o tem povedala glavnemu zdravniku. Ranjencu smo dali mavec in čez nekaj časa, ko je ozdravel, se je vrnil na fronto ... Vidiš, vse to se mi je zdelo tako jasno, tako pravično. Zdaj pa se počutim malo izgubljeno. Da, življenje je za menoj in nenadoma je treba o vsem razmisliti na novo. Mogoče se ti bo zdelo neumno, vendar se pogosto

OBRNITE LIST.

perforiran list

V sivo polje ne pišite.

vprašam: “Kaj pa, če sem tistega mladega vojaka poslala v smrt?” Pravim si, da je bila verjetno nekje na drugem koncu Rusije ženska, ki je vsak dan molila, da bi ga čim dlje obdržali v bolnici. Da, kot ta ženska s pokopališča ... Ne vem ... Ne morem pozabiti obraza te matere. Razumeš, povsem zgrešeno je, ampak zdaj se mi zdi, kot bi bil v njenem glasu prizvok očitka. Še sama sebi ne znam tega razložiti …

Umolknila je in dolgo časa ostala negibna, s široko odprtimi očmi, ki so zadržale svetlobo ugaslega zahajajočega sonca. Ohromljen sem jo gledal od strani, ne da bi mogel premakniti glavo, spremeniti položaj rok, razkleniti prepletene prste ...

- Pripravila ti bom posteljo, mi je nazadnje rekla in odšla z balkona.

Vzravnal sem se in začudeno pogledal okrog sebe. Charlottin nizki stolček, svetilka s turkiznim senčnikom, kamnita Bakhova svečenica z melanholičnim nasmehom, ta ozki balkon nad nočno stepo – vse se mi je naenkrat zazdelo tako krhko! Zbegan sem se spomnil na svojo željo, da bi uničil to minljivo podobo ... Balkon je postal droben – kot bi ga opazoval z zelo velike razdalje – da, droben in nezaščiten.

V sivo polje ne pišite.

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

»Čudno, čudno, kaj lahko doleti ljudi« (Angel pozabe)

Spomini, o katerih pripovedujejo babica Mici, oče Zdravko in babica Charlotte, so polni trpljenja zaradi nasilja, ki so ga doživeli. Pojasnite, kakšno nasilje so doživeli in zakaj. Označite osebe, ki so jim nasilje povzročile. Primerjajte, kako so nasilna dejanja vplivala na Micino, Zdravkovo in Charlottino nadaljnje življenje, ter presodite, katerega od njih je nasilje najusodneje zaznamovalo. Kako ste doživeli učinek nasilja v obeh romanih v primerjavi z vašim doživljanjem nasilja v medijih?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Andreï Makine: Francoski testament (odlomek)
Andreï Makine: Francoski testament. Maribor: Založba Litera, 2018. 201–203.

Pripovedovalec se odloči, da bo nenapovedano obiskal babico. Odlomek umestite v dogajanje v romanu in ga naslovite tako, da boste poudarili vlogo kamnitega obraza Bakhove svečenice v odlomku, ter izbiro svojega naslova utemeljite. Kako se v odlomku spreminjata pripovedovalčevo razpoloženje in njegov odnos do babice? Povzemite babičino pripoved in razložite, kako se njeno pripovedovanje slogovno razlikuje od pripovedovalčevega. Kako ste babico doživeli vi?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

M 1 9 1 1 0 3 1 1 0 6

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

NASLOV IZBRANEGA ESEJA

M 1 9 1 1 0 3 1 1 0 8

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 9 1 1 0 3 1 1 1 0

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 9 1 1 0 3 1 1 1 2

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 9 1 1 0 3 1 1 1 6

V sivo polje ne pišite.